

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пленум)

12 октомври 2004 година*

„Кредитни институции - Система за гарантиране на депозитите - Директива 94/19/ЕО - Директиви 77/780/ЕИО, 89/299/ЕИО и 89/646/ЕИО - Мерки за контрол от страна на компетентната институция с цел защита на вложителите - Отговорност на наблюдаващите органи за загуби причинени от неефективно наблюдение”

По дело C-222/02,

с предмет преюдициално запитване съгласно член 234 ЕО, отправено от Bundesgerichtshof (Германия), с Решение от 16 май 2002 г., постъпило в Съда на 17 юни 2002 г., в производството висящо пред този съд, между

Peter Paul, Cornelia Sonnen-Lütte, Christel Mörkens

срещу

Bundesrepublik Deutschland,

СЪДЪТ (пленум),

в състав: г-н V. Skouris, председател, г-н P. Jann, г-н C. W. A. Timmermans, г-н A. Rosas, председатели на състав, г-н C. Gulmann (докладчик), г-н J.-P. Puissochet, г-н R. Schintgen, г-жа F. Macken и г-жа N. Colneric, г-н S. von Bahr и г-н N. Cunha Rodrigues, съдии,

генерален адвокат: г-жа C. Stix-Hackl,

секретар: г-жа M.-F. Contet, главен администратор,

като взе предвид писмената фаза на производството и съдебното заседание от 30 септември 2003 г.,

като взе предвид становищата, представени:

- за г-н Paul и г-жа Sonnen-Lütte и г-жа Mörkens, от г-жа K. Hasse, Rechtsanwalt,

- за немското правителство, от г-н W.-D. Plessing и г-жа A. Tiemann, в качеството на представители,

- за испанското правителство, от г-н E. Braquehais Conesa, в качеството на представител,

- за ирландското правителство, от г-н D. J. O'Hagan, в качеството на представител, подпомаган от г-н A. M. Collins, BL,

* Език на производството: немски.

- за италианското правителство, от г-н I. M. Braguglia, в качеството на представител, подпомаган от г-жа СТР. Palmieri, avvocatessa dello Stato,

- за португалското правителство, от г-н L. I. Fernandes и г-н L. Máximo dos Santos, в качеството на представители,

- за правителството на Обединеното кралство, от г-н K. Manji, в качеството на представител, подпомаган от г-н M. Hoskins, barrister,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н G. Zavvos, в качеството на представител, подпомаган от адв. B. Wägenbaur, Rechtsanwalt,

след като изслуша становището на генералния адвокат, представено на съдебното заседание от 25 ноември 2003 г.,

постанови настоящото

Решение

1. Искът за преюдициално запитване се отнася до тълкуването на членове 3 и 7 от Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити (ОВ L 135, стр. 5), а също така няколко разпоредби от Първа директива 77/780/ЕИО на Съвета от 12 декември 1977 г. относно координацията на закони, подзаконови и административни разпоредби свързани с достъпа и упражняването на дейността на кредитните институции (ОВ L 322, стр. 30), от Директива 89/299/ЕИО на Съвета от 17 април 1989 г. за собствените средства на кредитните институции (ОВ L 124, стр. 16), а също така и на Втора директива 89/646/ЕИО на Съвета от 15 декември 1989 г. за съгласуване на за координиране на законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, свързани с достъпа и упражняване на дейността на кредитните институции, за изменение на Директива 77/780/ЕИО (ОВ L 386, стр. 1).

2. Тази молба е внесена в рамките на производствата между M. Paul, г-жа Sonnen-Lütte и г-жа Mörkens (по-надолу „Paul и други”) на Федерална република Германия, от която те искат обезщетение за късното транспониране на Директива 94/19 и за недостатъчния надзор над банка от страна на Bundesaufsichtsamt für das Kreditwesen (Федерална служба за надзор на кредитните институции, по-надолу „Bundesaufsichtsamt”).

Правна уредба

Общностна правна уредба

3. Според двадесет и четвъртото съображение от Директива 94/19:

„(...)настоящата директива може да не доведе до резултат, при който държавите-членки или техните компетентни власти да станат отговорни по отношение на вложителите, ако са осигурили официалното въвеждане и признаване на една или повече схеми за гарантиране на депозити или на самите кредитни институции, и са осигурили компенсирането или защитата на вложителите съгласно условията, предписани от настоящата директива”.

4. Член 3 от Директива 94/19 предвижда:

„1) Всяка държава-членка осигурява в рамките на нейната територия да бъдат въведени и официално признати една или повече схеми за гарантиране на депозити. (...)

2. Ако дадена кредитна институция не спазва присъщите ѝ задължения като участник в схема за гарантиране на депозити, компетентните власти, които са издали оторизацията ѝ, се уведомяват и, в сътрудничество със схемата за гарантиране, предприемат всички необходими мерки, включително налагането на санкции, за да осигурят спазването на задълженията от страна на кредитната институция.

3. Ако тези мерки не успеят да осигурят спазването на задълженията от страна на кредитната институция, схемата може, когато националното законодателство позволява изключването на даден член, с изричното съгласие на компетентните власти, да даде не по-малко от 12-месечно предизвестие за намерението си да изключи кредитната институция от участие в схемата. Депозити, направени преди изтичането на срока на предизвестията, се покриват напълно от схемата. Ако при изтичането на срока на предизвестията кредитната институция не е спазвала задълженията си, схемата за гарантиране може, също с изричното съгласие на компетентните власти, да предприеме действия по изключване.

4. Когато националното законодателство позволява и с изричното съгласие на компетентните власти, които са издали оторизацията ѝ, дадена кредитна институция, изключена от схема за гарантиране на депозити, може да продължи да приема депозити, ако преди изключването ѝ е направила алтернативни гаранционни договорености, които осигуряват на вложителите ниво и обхват на защита най-малко еквивалентни на тези, предлагани от официално признатата схема.

5. Ако кредитна институция, чието изключване е предложено съгласно параграф 3, не е в състояние да направи алтернативни договорености, които отговарят на условията, предвидени в параграф 4, то компетентните власти, които са издали оторизацията ѝ, я отменят незабавно.”

5. Съгласно член 7 от Директива 94/19:

„1. Схемите за гарантиране на депозити поставят като условие съвкупните депозити на всеки вложител да бъдат покрити до сума от 20 000 еку в случай, че депозитите станат неналични. (...)

3. Настоящият член не възпрепятства запазването или приемането на разпоредби, които предлагат по-голямо или по-пълно покритие на депозити. По-специално схемите за гарантиране на депозити могат, по социални съображения, да покриват определени видове депозити изцяло. (...)

6. Държавите-членки осигуряват правото на вложителя на компенсация да може да бъде предмет на действие от страна на вложителя срещу схемата за гарантиране на депозитите.”

Член 14, параграф 1 от Директива 94/19 предвижда, че „държавите-членки въвеждат в сила необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да

приведат законодателството си в съответствие с настоящата директива до 1 юли 1995 г.”.

Национална правна уредба

7. Член 6, параграфи 3 и 4 от Gesetz über das Kreditwesen (Закон за кредитните институции, по-надолу „KWG”), във варианта приложим по главното производство предвижда (резултат от изменението от 9 септември 1998 г., BGBl. 1998 I, стр. 2776), предвижда:

„3) Bundesaufsichtsamt може в рамките на правомощията си да предприеме спрямо институцията и нейния ръководител съответните мерки, необходими с цел да се предотврати или реши проблем в рамките на институцията, който би могъл да застраши сигурността на активите, които са ѝ дадени, или да попречи на правилното осъществяване на банкови операции или финансови услуги.

4) Bundesaufsichtsamt осъществява правомощията дадени ѝ от настоящия закон и от други закони единствено в общ интерес.”

8. На тази последна разпоредба отговаря член 4, параграф 4 от Gesetz über die Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (Закон за федералните институции за надзор на финансови услуги) от 22 април 2002 г. (BGBl. 2002 I, стр. 1310).

9. Член 839, параграф 1, първо изречение от Bürgerliches Gesetzbuch (германски граждански кодекс, по-надолу „BGB”) гласи:

„Всеки служител, който умишлено или по непредпазливост наруши правилата, които произтичат от неговите задължения относно трето лице следва да обезщети третото лице за нанесените от това щети.”

10. Grundgesetz (основен закон, по-надолу „GG”) предвижда в своя член 34, първо изречение, че:

„Ако едно лице при осъществяване на обществена задача, която му е поверена, наруши задълженията, които произтичат от тази поверена на него задача по отношение на трето лице, отговорността по принцип е на държавата или на колективния орган, в рамките на който той работи.”

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

11. Paul и други са клиенти на BVH Bank für Vermögensanlagen und Handel AG (по-надолу „BVH Bank”). Тази банка е получила през 1987 г. разрешително от Bundesaufsichtsamt, но не е част от системата за гарантиране на доходите. Между 1987 г. и 1992 г., тя напразно иска да бъде приета в рамките на гаранционните фондове на депозитите от Bundesverband deutscher Banken eV, но не довежда до край процедурата по приемане, тъй като не успява да изпълни необходимите условия.

12. През 1991 г., 1995 г. и 1997 г., трудното финансово състояние на BVH Bank подтиква Bundesaufsichtsamt да започне разследвания за дейността ѝ. След третото от тези разследвания Bundesaufsichtsamt на 14 ноември 1997 г., иска започване на

процедура за обявяване в несъстоятелност на BVH Bank и ѝ отнема разрешителното за банковите сделки.

13. Paul и други откриват сметки в BVH Bank, респективно на 7 юни 1995 г., 28 февруари 1994 г. и 17 юни 1993 г. В рамките на процедурата по несъстоятелност, започната през м. декември 1997 г., те се обявяват за кредитори с дълг в размер респективно на 131 455,80 DEM, 101 662,51 DEM и 66 976,20 DEM.

14. Paul и други са внесли пред Landgericht Bonn (Областен съд), искове срещу Федерална република Германия с предмет получаване на обезщетение за техните депозити. Те заявяват, че не биха изгубили тези депозити, ако Директива 94/19 е била транспонирана в срока, предвиден от член 14, параграф 1, а именно преди 1 юли 1995 г. В действителност Bundesaufsichtsamt тогава би взел мерки за надзор спрямо BVH Bank дори преди ищците да направят своите депозити в тази банка.

15. Вместо това Директива 94/19 е транспонирана в германското законодателство само със Закона, който транспонира Директива на ЕО относно схемите за гарантиране на депозити и Директива на ЕО относно схемите за обезщетяване на инвеститорите от 16 юли 1998 г. (BGBl. 1998 I, стр. 1842), влезли в сила на 1 август 1998 г.

16. На първа инстанция, Landgericht Bonn заявява, че късното прилагане от Директива 94/19 представлява сериозно нарушение на правото на Общността, от страна на Федерална република Германия и нарежда последната да изплати на всеки един от ищците сумата от 39 450 DEM, която е еквивалента на 20 000 EUR, а именно сумата, предвидена в член 7, параграф 1 от Директива 94/19, плюс лихвите.

17. Относно паричната загуба, която надвишава посочената в предишната точка, в това отношение искането на Paul и други е отхвърлено от Landgericht Bonn, а също и от Oberlandesgericht Köln (Върховен областен съд, Кюлн). Според тези две съдилища, влизането в сила на административна отговорност на основание член 839 от BGB, приложен заедно с член 34 от GG, предполага нарушение на „задължения спрямо трети лица”, което означава, че задължение съществува във всички случаи спрямо страната понесла щетите. Те отсъждат, че това е изключено, когато става въпрос за Bundesaufsichtsamt, тъй като той изпълнява задачите, възложени му единствено с обществен интерес в съответствие с член 6, параграф 4 от KWG.

18. Paul и други обжалват пред Bundesgerichtshof „Revision” и искат Федерална република Германия да бъде осъдена да плати щети по нарушение на правото на Общността.

19. Bundesgerichtshof отбелязва от една страна, че Paul и други не са посочили точно какви мерки за надзор са били необходими и не са били приложени от Bundesaufsichtsamt. От друга страна той подчертава, че Федералната република Германия не оспорва изрично обвинението в извършване на грешка от страна на Bundesaufsichtsamt, а само оспорва евентуална отговорност с мотива, че тази институция изпълнява задачи единствено с обществен интерес. При тези обстоятелства Bundesgerichtshof смята, че за да се разгледа жалбата, тя трябва да се основава на презумпцията, според която Bundesaufsichtsamt не е изпълнил мерки за надзор, които са необходими или ако го е направил, то е било твърде късно и Paul и други следователно

са понесли щети, които надхвърлят сумите, които са им присъдени като обезщетение от първата инстанция.

20. Bundesgerichtshof счита за решаващо за юридическия аспект във висящото пред него производство да се знае дали подобна правна норма, такава каквато фигурира в член 6, параграф 4 от KWG може по неоспорим начин да ограничи ангажирането на административната отговорност на Bundesaufsichtsamt като не ѝ признае административни задължения в случаи, различни от тези с обществен интерес - случай, в който предишните съдилища с основание отхвърлят отговорността на Федерална република Германия на основание член 839 от BGB заедно с член 34 от GG или тази разпоредба трябва да остане не приложена поради първенството на правото на Общността.

21. Bundesgerichtshof обяснява, че ако Съдът трябва да отсъди, че Директива 94/19 или други директиви в областта на кредитните институции дават на вложителите право да изискват от компетентните органи да извършват в техен интерес надзор, член 6, параграф 4 от KWG би бил в противоречие с правото на Общността.

22. Когато става въпрос за различни директиви, които координират банковата сфера, на която се позовава Bundesgerichtshof е ясно, че в рамките на своето обжалване Paul и други са поддържали, че от упоменатите директиви става ясно, че мерките за банков надзор би следвало да имат за цел защита на вложителите. Ако тези директиви, които са валидни от гледна точка на правото на банков надзор не съдържат никаква специална разпоредба относно защитата на вложителите, те биха били част от една глобална регулационна система за надзор на банките, която според Paul и други, би била лишена от съдържание, ако на основание член 6, параграф 4 от KWG, Bundesaufsichtsamt упражнява своите дейности единствено и само с обществен интерес.

23. При тези обстоятелства Bundesgerichtshof решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

„1) а) Разпоредбите от членове 3 и 7 от Директива 94/19 (...) дават ли на депозитара в случай, че не може да се ползва от депозита си да бъде обезщетен от система за гаранция на депозитите до размерът, цитиран в член 7, параграф 1, допълнителното право за това, че компетентните органи въвеждат в сила мерките, изброени в член 3, параграфи 2 - 5, и които мерки, при необходимост, стигат до отмяна на разрешителното на въпросната кредитна институция?

б) Едно подобно право, дадено ли е на депозитара и той има ли възможност да иска обезщетение за щети, които произлизат от погрешно поведение на компетентните власти и надхвърлят сумата, предвидена в член 7, параграф 1 от Директива(94/19)?

2) а) Цитираните по-долу разпоредби от директивите относно хармонизацията в областта на банковия надзор - сами или заедно и от коя дата - предоставят ли на вложителя и на инвеститора права в смисъл, че компетентните власти в държавите-членки, трябва да предприемат в интерес на тези лица мерки за надзор, които са им дадени от тези директиви и носят ли отговорност при липса на действия,

или Директива (94/19) относно схемите за гарантиране на депозити, съдържа ли специални разпоредби за всички случаи на невъзможност за ползване на депозити?

- Първа директива 77/780 (...), член 6, параграф 1, четвърто и дванадесето съображение;

- Втора директива 89/646 (...), член 3, членове 4 - 7, членове 10 - 17, единадесето съображение;

- Директива 89/299 (...), член 7 заедно с членове 2 - 6;

- Директива 95/26/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 29 юни 1995 г., (за изменение на Директиви 77/780/ЕИО и 89/646/ЕИО в областта на кредитните институции, Директиви 73/239/ЕИО и 92/49/ЕИО в областта на застраховането, различно от животозастраховане, Директиви 79/267/ЕИО и 92/96/ЕИО в областта на животозастраховането, Директива 93/22/ЕИО в областта на инвестиционните посредници и Директива 85/611/ЕИО в областта на предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК), с оглед засилване на разумния надзор) (ОВ L 168, стр. 7), петнадесето съображение.

б) Директивите:

- 92/30/ЕИО на Съвета от 6 април 1992 г. относно надзора на кредитните институции върху консолидирана основа (ОВ L 110, стр. 52), единадесето съображение от преамбюла;

- 93/6/ЕИО на Съвета от 15 март 1993 г. относно капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции (ОВ L 141, стр. 1), осмо съображение от преамбюла;

- 93/22/ЕИО на Съвета от 10 май 1993 г. относно инвестиционните услуги в областта на ценните книжа (ОВ L 141, стр. 27), второ, пето, двадесет и девето, тридесет и второ, четиридесет и първо, четиридесет и второ съображение

могат ли да се окажат подходящо средство за тълкуване, за да се отговори на предишния въпрос, независимо от факта дали съдържат или не в настоящия случай приложими права?

3) Ако Съдът следва да признае, че цитираните директиви или някои от тях предоставят на вложителите и на инвеститорите правото да изисква от компетентните органи да се ползват от разумни мерки за надзор в собствен интерес, то се отправят следните въпроси:

а) правото на вложителя или инвеститора на това да бъдат въведени в сила в негов интерес мерки по надзор в една процедура насочена срещу страна-членка има ли директно действие в смисъл, че националните норми, които му се противопоставят не трябва да бъдат прилагани,

или

б) държавата-членка, която не е взела това право на вложителите и инвеститорите, когато е въвеждала в сила директивите, носи ли отговорност съгласно принципите,

които ръководят исковете за определяне на щети срещу държавата съгласно правото на Общността ?

в) Държавата-членка в последния случай, извършила ли е сериозно нарушение на правото на Общността като не е признала правото да въведе в сила мерките за надзор?”

По преюдициалните въпроси

24. Въпреки че са изказани съмнения в някои съображения, изтъкнати пред Съда относно допустимостта на преюдициалните въпроси, Съдът заявява, че чрез задълбоченото изложение на основанията, посочени в точки 19 - 22 от настоящото решение, Bundesgerichtshof показва защо тълкуването на въпросните разпоредби на Общността, му се струва необходимо, за да се произнесе по главното производство. От друга страна, той достатъчно е изложил обстоятелствата в основата на спора, за да позволи на Съда да му даде полезен отговор и да даде на страните по главното производство, държавите-членки и Комисията, възможността да представят своите становища съгласно член 23 от Статута на Съда.

По първия въпрос

25. С първия си въпрос Bundesgerichtshof пита дали Директива 94/19, и по-специално нейния член 3, параграфи 2 - 5, в които са предвидени приемането на мерки за надзор и задължение за оттегляне на разрешителното на кредитна институция се противопоставя на разпоредба от националното право, според която функциите на националната служба по надзор на кредитните институции се осъществява единствено с обществен интерес, като това съгласно националното право изключва възможността частни лица да търсят обезщетение за щети, настъпили благодарение на слаб надзор от страна на тази служба.

26. В това отношение трябва да се припомни, че Директива 94/19 цели да установи, където и да се намират депозитите в рамките на Общността, защита на вложителите в случай, че те не могат да получат достъп до вложенията си, направени в кредитната институция, която е част от система за гаранция на депозитите.

27. Правото за обезщетяване на вложителите в подобна ситуация е предвидено от разпоредбите на член 7, параграфи 1 и 6 от тази директива. Този член определя в своя параграф 1, максималния размер на обезщетението, за което един вложител може да претендира на основата на директивата, както се уточнява в параграф 3 от същия член, че държавите-членки могат да предвидят в националното си законодателство правила, които дават на вложителите по-висока степен на защита или по-пълна защита на депозитите. Член 7, параграф 6 от Директива 94/19 задължава държавите-членки да се грижат за това право на обезщетение на вложителя, както е определено в параграфи 1 и 3, може да бъде обект на иск от страна на вложителя срещу схемата за гаранции на депозитите.

28. Член 3, параграфи 2 - 5 от същата директива предвижда в задължението на компетентните органи, които са дали разрешително на кредитната институция да гарантират със схемата за гаранции на вложенията, че тези кредитни институции изпълняват задълженията си като членове на схемата за гаранции на вложенията и

приемат при условията, определени в параграф 5, решение за отнемане на разрешителното на въпросната кредитна институция.

29. Член 3, параграфи 2 - 5 от Директива 94/19 има за цел да даде сигурност на вложителите, че кредитната институция, в която са направили своя депозит принадлежи към схема за гаранция на депозитите, така че ще бъде запазено тяхното право да бъдат обезщетени в случай, че не могат да имат достъп до своите депозити и то съгласно правилата от упоменатата директива и по точно от нейния член 7. Тези разпоредби служат единствено за установяване и добро функциониране на схема за гаранции на депозитите, така както те са предвидени в Директива 94/19.

30. При тези условия и така както са отбелязали правителствата в своите становища пред Съда, а също и пред Комисията, след като е осигурено обезщетяването на вложителите в случай, че нямат достъп до своите депозити, така както това се предвижда в Директива 94/19, член 3, параграфи 2 - 5, последната не дава на вложителите правото да искат от компетентните органи да осъществяват в техен интерес мерки по надзор.

31. Това тълкуване на Директива 94/19 се потвърждава от нейното двадесет и четвърто съображение, което изключва тя да има за последиствие ангажиране отговорността на държавите-членки и на техните компетентни органи по отношение на вложителите, след като те са получили обезщетение или защита в условията, определени в нея.

32. Отговорът на първия въпрос следва да бъде, че след като е осигурено обезщетяването на вложителите, предвидено в Директива 94/19, член 3, параграфи 2 - 5, последната не бива да се тълкува като противопоставяща се на национална правна норма, според която задачата на националния надзорен орган върху кредитните институции се осъществява единствено в общ интерес, нещо което изключва според националното право възможността частни лица да искат обезщетения за щети, настъпили от недостатъчен надзор от страна на този орган.

По втория въпрос

33. С втория си въпрос *Bundesgerichtshof* цели да разбере дали Директива 77/780, Директива 89/299 и Директива 89/646, доколкото съдържат правила относно надзора на кредитни институции се противопоставят на национално правила, според което задачата на националния надзорен орган върху кредитните институции се осъществява единствено в общ интерес, това което изключва според националното право възможността частни лица да искат обезщетение за щети, нанесени от недостатъчен надзор от страна на този орган.

34. В това отношение трябва първо да се отбележи, че Директива 77/780, Директива 89/299 и Директива 89/646 са групирани в Директива 2000/12/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 20 март 2000 г. относно предприемането и осъществяването на дейност на кредитни институции (ОВ L 126, стр. 1), законодателят на Общността след като е предприел тяхната класификация, предвид факта, че са изменени няколко пъти и то основно.

35. Тези три директиви са приети на основание член 57, параграф 2 от Договора за ЕО (изменен с член 47, параграф 2 ЕО), според който с цел да се улесни достъпа до не

заплатени дейности и тяхното упражняване, Съветът приема директиви относно законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, които се отнасят до този достъп и упражняване на тези дейности.

36. От първото съображение от Директива 89/646 става ясно, че така както се припомня в четвъртото съображение от Директива 2000/12 хармонизирането, което тя установява, представлява съществен инструмент за реализиране на вътрешния пазар под двойния аспект на свободата за установяване и свободата за предлагане на услуги в областта на кредитните институции.

37. От четвъртото съображение от Директива 89/646, така както се припомня в седмото съображение от Директива 2000/12 стъпката, предприета от законодателя в областта на кредитните институции, се състои в реализиране на основното хармонизиране, необходимо и достатъчно, за да се стигне до взаимното признаване на разрешителните и на системите за контрол, което би довело до издаването на единно разрешително за цялата Общност и прилагане на принципа на контрол от държавата-членка по произход.

38. В някои от съображенията на директивите, на които се прави позоваване във втория въпрос букви а) и б), е казано в общи линии, че предвиденото хармонизиране цели да защитава вложителите.

39. От друга страна, Директива 77/780, Директива 89/299 и Директива 89/646 налагат на националните органи някои задължения относно надзора над кредитните институции.

40. Но, противно на това, което изтъкват Paul и други, не е необходимо да следва нито от съществуването на подобни изисквания, нито от факта, че сред целите на упоменатите директиви се включва и защитата на вложителите, че тези директиви целят да дадат права на вложители в случай на невъзможност да ползват депозита си, в резултат от слаб надзор от страна на компетентните национални органи.

41. В това отношение трябва първо да се отбележи, че Директива 77/780, Директива 89/299 и Директива 89/646 не съдържат никаква изрична разпоредба, която да дава подобни права на вложителите.

42. След това, хармонизирането съгласно Директива 77/780, Директива 89/299 и Директива 89/646, има за основа член 57, параграф 2 от Договора, и то се ограничава до основното, необходимото и достатъчното, за да се стигне до взаимно признаване на разрешителните и на схемите за контрол, което да доведе до издаването на единно разрешително, валидно в цялата Общност и до прилагане на принципа за контрол от страна на държавата-членка.

43. Но координацията на националните правила относно отговорността на националните органи спрямо вложители в случай на недостатъчен надзор не изглежда необходима, за да се постигнат резултатите, описани в предишната точка.

44. От друга страна, така както е в немското законодателство и в някои други държави-членки се изключва възможността националните контролни органи спрямо кредитните институции да могат в случай на недостатъчен надзор да бъдат подведени под отговорност от страна на частни лица. Поддържа се становището, че тези норми се

основават на аргументи относно сложността на банковия надзор в рамките, на който компетентните органи имат задължение да защитават съвкупност от интереси сред които най-важна е стабилността на финансовата система.

45. Накрая, с приемането на Директива 94/19, законодателят на Общността е осигурил минимална защита на вложителите в случай, че не могат да имат достъп до своите депозити, която също така се гарантира в случай, че те не могат да разполагат с депозитите си поради недостатъчен надзор от страна на компетентните органи.

46. Съгласно тези условия трябва да се изтъкне, така както отбелязват държавите-членки и Комисията пред Съда, че Директива 77/780, Директива 89/299 и Директива 89/646 не могат да се тълкуват в смисъл, че дават права на вложителите, когато не могат да разполагат с депозитите си поради недостатъчен надзор от страна на националните компетентни органи.

47. Предвид изложеното по-горе, трябва да се отговори на втория въпрос, че Директива 77/780, Директива 89/299 и Директива 89/646 не се противопоставят на това национална разпоредба, според която функциите на националните контролни органи спрямо кредитните институции се упражняват единствено с обществен интерес и това според националното право изключва възможността частни лица да искат обезщетение за щети, които са причинени поради слаб надзор от страна на този орган.

По третия въпрос

48. Третият въпрос, който е повдигнат единствено, ако се даде от части положителен отговор на първите два въпроса, се отнася до възможността да понесе отговорност съгласно принципите на правото на Общността в случай на недостатъчен надзор от страна на националните компетентни органи.

49. От установената практика на Съда става ясно, че отговорността на държавата при нарушение на разпоредба от правото на Общността може да бъде търсена единствено, когато нарушената разпоредба има за цел да даде права на частни лица (вж. Решение от 5 март 1996 г., *Brasserie du pêcheur* и *Factortame*, C-46/93 и C-48/93, *Recueil* стр. I-1029, точка 51; Решение от 8 октомври 1996 г., *Dillenkofer* и други, C-178/94, C-179/94 и C-188/94 - C-190/94, *Recueil* стр. I-4845, точка 21, и Решение от 4 декември 2003 г., *Evans*, C-63/01, точка 83).

50. Но от дадените на първите два въпроса отговори става ясно, че Директива 94/19, Директива 77/80, Директива 89/299 и Директива 89/646 не дават права на вложителите, когато те нямат достъп до своите депозити и то заради слаб надзор от страна на компетентните национални органи, след като е осигурено обезщетение на вложителите, предвидено в Директива 94/19.

51. При тези условия и поради същите мотиви, които са в основата на упоменатите въпроси, цитираните по-горе директиви не могат да се считат като даващи права на частни лица, когато те не могат да разполагат с депозитите си по причина на слаб надзор от страна на компетентните национални органи, права да ангажират отговорността на държавата на основата на правото на Общността.

По съдебните разноски

52. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред преpraщaщата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разnosки. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пленум) реши:

1. Ако се осигурява обезщетение на вложителите, предвидено в Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити, член 3, параграфи 2 - 5 от тази директива не може да се тълкува като противопоставящ се на национална разпоредба, според която целите на националния надзорен орган на кредитните институции се осъществява единствено за обществения интерес и това изключва според националното право частни лица да искат обезщетение за щети, нанесени от недостатъчен надзор от страна на този орган.

2. Първа директива 77/780/ЕИО на Съвета от 12 декември 1977 г. относно координацията на закoнови, подзакoнови и административни разпоредби свързани с достъпа и упражняването на дейността на кредитните институции, Директива 89/299/ЕИО на Съвета от 17 април 1989 г. за собствените средства на кредитните институции, а също така и Втора директива 89/646/ЕИО на Съвета от 15 декември 1989 г. за съгласуване на за координиране на законите, подзакoновите актове и административните разпоредби, свързани с достъпа и упражняване на дейността на кредитните институции, за изменение на Директива 77/780/ЕИО, не се противопоставят на национална разпоредба, според която целта на националните органи за надзор над кредитните институции се осъществяват единствено с обществен интерес, нещо което според националното право изключва възможността частни лица да искат обезщетение за щети, причинени от недостатъчен надзор от страна на този орган.

Подписи.